

(Fortsættelse 17):

DEN HELT STORE FILMBEGIVENHED I 1938

Det helt afgørende for mig og min fremtid blev vinteren 1938, for netop da stødte jeg for allerførste gang på navnet Walt Disney, som jeg aldrig havde hørt om tidligere. Det skete i anledning af, at han og hans selskabs allerførste langtegnefilm, som forresten på fagsproget engelsk hedder "an animated feature", nemlig "Snow White and the seven Dwarfs", på dansk: "Snehvide og de syv dværge", havde Danmarkspremiere i Kino-Palæet i København den 29. september 1938, og repremiere i Metropol Teatret på Strøget den 26. december s.å. Filmen var ikke så lidt af et finansielt og kunstnerisk vovestykke fra Disneys side, og et pionerarbejde, hvad angår lange tegnefilm. Han måtte da også høre mange knubbede ord om den, både før, under og i nogen grad også efter dens produktion.

Det havde taget den modige tegnefilmand og hans mange og dygtige medarbejdere på alle niveauer omkring 3 år at produceres denne i ordets bedste forstand fantastiske tegnefilm, som fik amerikansk urpremiere den 21. december 1937. Men til alt held for tegnefilmbranchen i almindelighed og Disney-selskabet i særdeleshed, blev filmen straks fra starten en overvældende publikumssucces, og dermed også en virkelig kassesucces. Det sidste var og er ikke mindst vigtigt, i særdeleshed i betragtning af, at det også dengang kostede en betydelig sum penge at producere en langtegnefilm. En film som "Snehvide" havde et budget på omkring 1,7 mill. dollars, men den tjente allerede ved første visningsrunde (release) omkostningerne mere end 8 gange hjem, altså omkring 8 mill. dollars.

Som allerede nævnt fik "Snehvide og de syv dværge" Danmarkspremiere i september 1938. I København skete det som nævnt i den store biograf "Kino-Palæet" på Gammel Kongevej lige over for Skt. Jørgens Sø. Som forfilm vistes ved den lejlighed den skønne korte tegnefilm "Den gamle mølle" ("The Old Mill") fra samme produktionsår. Det forlyder, at Disney og hans folk lavede denne fremragende "perle" blandt de korte Disney-tegnefilm, til dels for at afprøve deres nye og såkaldte "multiplan-kamera", som kort fortalt har den fordel fremfor det sædvanligt brugte etplans-kamera, at cels og baggrunde kan fotograferes i forskellige planer eller niveauer, hvorved der opnås en vis illusion af rumdybde i billedet.

Multiplan-kameraet blev også brugt under nogle af optagelserne til Snehvide-filmen, eksempelvis i indledningssekvensen, hvor kameraet zoomer ind på det slot, hvor Snehvide bor med sin onde stedmoder. Den begrænsede brug af multiplans-kameraet skyldtes først og fremmest, at det var kompliceret og relativt langsommeligt at arbejde med, og derfor også dyrt at anvende.

Det skal her indskydes, at da min datter Linda og jeg i 1977 var på besøg i Los Angeles, havde jeg det held at få adgang til Disney-studierne i Burbank, og her

fik jeg lejlighed til blandt meget andet at se det nævnte multiplan-kamera og nogle af baggrundene til netop "Den gamle mølle". Men mere herom meget senere.

Som nævnt havde den danske version af "Snow White and the seven Dwarfs" Danmarkspremiere i september 1938, men filmen vistes dog samtidig i de større provinsbyer, og senere også i købstædernes biografer, og det vil for Nakskovs vedkommende sige i KINO. Det blev jeg klar over en dag, da jeg var på julebesøg inde i selve byen - vi boede som tidligere nævnt omkring 1 km uden for Centrum - og kom om forbi biografen, som lå omtrent på hjørnet af Jernbanegade og Danagade, ikke langt fra jernbanestationen. Til min store over-raskelse og ophidsede glæde så jeg filmen opreklameret på biograffacaden, og da jeg kiggede ind bag det jerngitter, der udenfor biograftiden afspærrede indgangen, fik jeg dels et glimt af nogle legemsstore figurer af dværgene, som var udkåret i krydsfinér og opstillet i forhallen, og dels af udhængsskabene på hver side af indgangen, hvor der bag disses glasruder var ophængt en række scenebilleder fra filmen, sådan som det var almindeligt brugt dengang.

Det var så betagende, hvad jeg ved den lejlighed fik at se, at jeg i de følgende dage efter skoletid hastede ind til KINO, i håb om at få mere af billederne i udhængsskabene at se. Men da det var udenfor åbningstiderne, var jerngitterlågen foran indgangen lukket og aflåst. Men ved at presse hovedet tæt ind mod gitteret lykkedes det mig at få endnu et glimt af filmbillederne, som nærmest tryllebandt mig.

Og naturligvis fortalte jeg mor om, at mine filmdrømmes store mål for øjeblikket fandtes i KINO, og mor, som selv var betaget af at se film, forstod åbenbart hvilken betydning det ville have for mig at få filmen at se, for hun forbarmede sig og tog mig en aften med til en af forestillingerne. På forhånd havde mor bedt far om at være hjemme og passe mine to yngre brødre, den 4-årige Benny og den godt 1-årige Bent. Selv var han ikke særligt biografinteresseret, så han blev gerne hjemme og passede mine to småbrødre imens mor og jeg var i biografen. Det havde han i øvrigt gjort flere gange tidligere, når mor og jeg skulle i BIO og se en eller anden ny dansk film. Den første af slagsen, mor og jeg så sammen, var som nævnt "Der var engang en vicevært" fra 1937.

Mor kunne på det tidspunkt ikke have gjort mig nogen større glæde eller tjeneste, end da hun tog mig med ind til KINO for at se "Snehvide og de syv dværge". For filmen blev en stor og gribende oplevelse, ja, nærmest en åbenbaring for mig, og sandsynligvis også for mange andre, for der var udsolgt til alle forestillinger. Min bekymring var, om der var nogen billetter tilbage, når vi var nået frem til billetsalget, for vi stod i en lang kø, som gik helt ud på gaden og rundt om hjørnet af biografbygningen. Men da køen kun langsomt

bevægede sig fremad, fik jeg til gengæld lejlighed til at gense de udstillede filmbilleder i det ene udhængsskab, som vi kom tæt forbi under den ulideligt langsomme bevægelse fremad. Og da vi endelig langt om længe nåede ind i forhallen, så jeg nogle af de store figurer af dværgene, udskåret i krydsfinér og malet i livlige farver, som stod opstillet rundt om i lokalet, og mor og jeg passerede tilmed tæt forbi to af figurerne, "Dumpe" og "Brille". Jeg blev næsten feberhed ved synet, som prentede sig dybt og uforglemmeligt i mit stærkt modtagelige barnesind.

I denne bygning i Jernbanegade i Nakskov havde biografen KINO til huse i min barndom. Biografens indgang lå under det røde halvtag, hvor der nu ligger et Pizzeria. Den mørke tilbygning, som ses bagest til venstre i billedet, er den gamle biografsal, som senere er blevet brugt til andet formål. Billedet her er taget under et besøg i Nakskov i sommeren 2001 – Privatfoto: © 2001 Harry Rasmussen.

Og hvad fik jeg og mor og det øvrige publikum så at se, da vi efter en næsten ubærlig lang ventetid var kommet på plads i biografens sal og tæppet langsomt og nærmest andægtigt var blevet trukket fra, alt imens den musikalske ouverture lød fra de store højtalere? - Jo, i al fald for mine undrende øjne trådte de livagtigt tegnede figurer i strålende farver og de herlige scenerier, frem på det hvide lærred, ledsaget af den skønneste musik og de mest iørefaldende melodier, man kunne tænke sig, og som man umiddelbart kunne huske og nynne eller synge med på, så snart man genhørte dem. Men de blev nu også ofte, ja, omtrent dagligt, spillet og sunget i radioen i de dage, til lige stor glæde for børn som for voksne, der ikke havde mistet deres barnesind. Musikken og sangene i "Snehvide" viste sig at være af en sådan karat og

kvalitet, at de faktisk har overlevet tiden og derfor endnu i vore dage jævnligt kan høres i radioen eller i andre sammenhænge.

Navne som operettesangerne Annie Jessen (1915-1993) og Marius Jacobsen (1894-1961) som lagde danske stemmer og sang til henholdsvis Snehvide og Prinsen, vil jeg aldrig glemme, for de var en del af den første fortryllelse af filmen. Mange år senere er Snehvide-filmens danske lydside blevet genindspillet med andre og nye skuespillere i hoved- så vel som i birollerne, men selvom resultatet også i dette tilfælde er godt, kan det dog ikke rigtig måle sig med den "originale" udgave, i al fald ikke set med mine nostalgiske øjne.

Herover ses den forhenværende indgang til biografen KINO i Nakskov, nu Pizzaria, fotograferet i sommeren 2001, og længe efter at den ærværdige biograf var blevet lukket for altid. Men det var her jeg i julen 1938 så "Snehvide og de syv dværge", og det var hertil jeg efter skoletid vandrede de mindst 2 km fra skolen, for at få et glimt af billederne i udhængsskabene. – Privatfoto: © 2001 Harry Rasmussen.

Men hvor publikum og mor og jeg dog følte med den stakkels Snehvide, der måtte optræde som almindelig tjenestepige på slottet, blot fordi hendes stedmoder misundte hende hendes skønhed. Sent vil jeg glemme introduktionen af den smukke, men laset klædte pige, da hun, fulgt af en flok interesserede duer, går hen til hejsebrønden, for at hente en ny spand vand til sin trappevask. Her synger hun sin længsel og drøm om udfrielse fra sin ydmygende stilling ud i sangen "Jeg ønsker", mens hendes sang giver ekko i brøndens dyb.

Sangen bliver hørt af en ung prins, som kommer ridende forbi slottet på sin prægtige hvide ganger, og han overrasker hende ved brønden, men hun flygter i en blanding af overraskelse, forskrækkelse og blufærdighed ind i slottet. Prinsen, som naturligvis øjeblikkeligt er blevet forelsket i Snehvide, følger efter

og bliver stående på trappen op til slottets bagindgang, og her synger han en kærlighedsserenade til hende. Hun vover sig ud på balkonen og her kysser hun en af sine duer på næbbet, hvorefter hun sender den ned til prinsen, på hvis hånd den lander, for at aflevere Snehvides kys. Da han vil modtage kysset, rødmer duen ærbart og genert, men skynder sig så at give ham et hurtigt kys på munden og flyve væk.

Imidlertid har den onde dronning stået skjult oppe bag gardinforhænget i et af slottets vinduer og set optrinet, som gør hende rasende. Hun skynder sig derfor ind i sit private gemak, hvor hun fremmaner spejlets ånd, idet hun spørger: " - Lille spejl på væggen dér, hvem er skønnest i landet her!" Da dronningen tidligere havde stillet samme spørgsmål, lød svaret: "Du, min dronning, er skønnest i landet her!", hvilket behagede hende overmåde meget. Men da hun efter at have set prinsen gøre kur til Snehvide for anden gang spørger spejlets ånd, lyder svaret: "Snehvide er nu skønnest i landet her!"

Spejlets svar gør dronningen aldeles rasende, og hun tilkalder derfor sin jæger og befaler ham at føre pigen ud i skoven og dræbe hende dér. Jægeren må adlyde, for ikke selv at blive offer for dronningens vrede, men hvilken lettelse for os publikum, at han viste sig menneskelig og ikke nænnede at dræbe Snehvide, men i stedet lod hende flygte langt ind i skoven, bort fra den onde sted-moder. Dog, hvilket mareridt var ikke flugten gennem den mørke skov for Snehvide - og for publikum! Til slut falder hun udmattet og fortvivlet sammen og bliver liggende hulkende på den mørke skovbund, mens tilsyneladende onde øjne stirrer på hende fra alle sider.

Da dagen gryede næste morgen, viste det sig heldigvis kun at være i skrækkens overtroiske fantasi, at skoven og dens mange dyr forekom onde og farlige. Tværtimod var dyrene venlige og hjælpsomme, og da hun spørger dem, om de måske kender et sted, hvor hun vil være uden for sin onde stedmoders vrede og efterstræbelse, leder dyrene Snehvide hen til dværgenes hytte inde i skoven. Men alt i denne er småt, båd stole og borde og senge, og så er der støvet og snavset overalt, for der ser ikke ud til at være blevet gjort rent i hytten i meget lang tid.

Hvor vi publikummer dog morede os over Snehvides og dyrenes rengøring af dværgenes forsømte hytte, mens hun med sin dejlige sopran sang "Vi fløjter og ta'r fat", så vi allesammen følte trang til at hjælpe med. Og hvor uforglemmeligt var ikke det første møde med de syv dværge: Brille, Gnavpot, Lystig, Søvnig, Prosit, Flovmand og Dumpe, ude på deres arbejdsplads i diamantminen, og deres hjemmarch efter fyraften, hvor de sang "Hej hå! Hej hå! fra arbejd' hjem vi gå", så man selv fik lyst til at marchere med. Ja, man lo over og med dværgene og dyrene, følte glæde og sorg med den underdejlige Snehvide, og gyste af skræk og uhygge over den onde dronning, der forvandlede sig til en

afskyelig heks - ingen af de højdramatiske scener var klippet ud dengang, det blev de først senere og efter at bekymrede pædagoger og børnepSYkologer havde gjort indsigelse - og man heppede på dværgene, da de sammen med dyrene forfulgte den listige heks, som havde haft held til at ombringe den uskyldige og hjertensgode Snehvide med sit forgiftede æble. Og man sørgede med dværgene, da de kom hjem til hytten og fandt den livløse Snehvide liggende på gulvet, og ikke et øje var tørt, allermindst mit, da de knælede omkring den kiste med glaslåg, hvori de havde lagt hende i en rydning ude i skoven. Og man trak igen vejret lettet og glad, da den smukke prins kom på sin stolte hvide ganger og kyssede den "døde" skønhed til live igen, og red bort med hende til sit strålende slot i det fjerne, mens dværgene, sammen med os publikum, glædede sig på Snehvides vegne.

Ovenstående små figurer fra Snehvide-filmen har jeg i 2013 fotograferet i omgivelser, der viser deres relativt lille størrelse. Figurerne måler ca. 5,5 cm (dværgene) og 9,5 (Snehvide, prinsen og dronningen/heksen) måler 7,5 cm i højden. Personerne er under Walt Disney copyright fremstillet af Bullyland Germany og håndmalet. Phantastic! - Min kone købte de små figurer i en legetøjsbutik for omkring 12 år siden, og prisen androg omkring 320 DK. Så vidt jeg ved er denne særlige form for Snehvide karakterer ikke til salg mere. – Fotos: © Harry Rasmussen.

Det følte egentlig ikke som et antiklimaks, da filmen tonede ud til en potpourri af dens melodiose og iørefaldende musik, for dens handling var så veltilrettelagt og tilfredsstillende gennemført, at man følte sig glad og fornøjet, da tæppet tilpas langsomt blev trukket for og lyset tændtes i salen, så publikum kunne finde vej ud. Derimod følte det knapt så rart at forlade den lune biograf og komme ud i aftenmørket og -kulden. Mor og jeg skulle jo trave den forholdsvis lange vej hjem til Rosnæs, hvilket kunne gå, så længe vi befandt os inde i byen, som var forholdsvis godt oplyst, men så snart vi kom udenfor den, var der kun sparsomt med vejbelysning, så vi måtte mere eller mindre gå i halvmørke.

Men jeg bemærkede dårligt nok mørket og kulden, mens mor og jeg gik hjemad, for jeg var så opfyldt af at tænke på filmens figurer og handling, at jeg nærmest følte det som om jeg befandt mig i en anden verden, eller mere præcist i Snehvides, prinsens og dværgenes eventyrverden.

EN FAST BESLUTNING

Under biografbesøget i Nykøbing Falster tre år tidligere, havde jeg fattet beslutningen om at ville lave tegnefilm, når jeg blev voksen. Denne beslutning blev yderligere bestyrket ved at se Snehvide-filmen, idet jeg allerede midt under filmen besluttede med mig selv, at det lige præcis var sådan en slags tegnefilm, jeg ville stræbe efter at komme til at lave engang, når jeg blev voksen. Skønt min beundring og respekt for denne storslåede, fremragende og helt igennem professionelle film næsten var grænseløs, og jeg anså muligheden for at kunne nå til samme tekniske kvalitet og kunstneriske højde, for noget nær det uopnåelige, var min beslutning dog fast.

I de nærmeste dage efter besøget i KINO, gik jeg efter skoletid ind til biografen og tog opstilling tæt foran den lukkede jerngitterlåge, for at få endnu nogle glimt af de forunderlige billeder bag udhængsskabenes glastruder. Nu havde billederne jo fået tilføjet genkendelsens fortløbighed og glæde, så at det var muligt at studere deres detaljer, hvilket jeg gjorde med begærlig interesse. Ja, jeg nærmest sugede indtrykket af billederne til mig, således at figurerne og scenerierne stod klare og skarpe i mit sind. Således bemærkede jeg, at nogle af billederne adskilte sig fra de andre billeder, ved at være sort-hvide blyantstegninger, en omstændighed, der bidrog til forståelsen af, at filmen i første instans var håndtegnet af en række dygtige tegnere, hvis navne jeg forresten mange år senere skulle komme til at kende ganske godt. Og tilmed mødte jeg nogle af de efterhånden ældre tegnere i pensionsalderen, da jeg i 1977 besøgte Disney-studierne i Burbank, og et par af disse igen, da de i 1985 afholdt et endags animationsseminar på Filminstituttet i København.

Hjemme sad jeg ofte stille for mig selv og tænkte over, hvordan det dog kunne lade sig gøre, at få gjort tegninger så livagtige i bevægelserne, at det næsten virkede som om figurerne var rigtig levende personer og dyr. Dette var ikke så lidt af en gåde for mig, selvom jeg jo allerede kendte til den mest elementære animationsteknik, der som bekendt består i, at en figur forandrer position og eventuelt også mimik fra enkeltbillede til enkeltbillede. Der skulle da også komme til at gå nogle år endnu, inden jeg ved skæbnens gunst fik mit højeste ønske opfyldt og kom til at lære at lave tegnefilm. Men endnu langt flere år skulle gå, førend jeg forstod, hvad der rent faktisk kræves af forudsætninger og kvalifikationer, for at kunne lave tegnefilm, der tåler sammenligning med de klassiske Disney-tegnefilm.

Selv kunne jeg aldrig blive træt af at leve mig ind i den dejlige fantasiverden, som Snehvide-filmens handling og figurgalleri er udtryk for. Dengang forstod

jeg naturligvis ikke den dybere betydning af det, der i virkeligheden er et gammelt tysk folkeeventyr, som handler om det godes sejr over det onde, og i sit endnu dybere perspektiv om det, som jeg i mine artikler og bøger og med forfatteren Martinus' ord har kaldt for "det seksuelle polprincip" og "polforvandlingen". Principper, som også forekommer i en del af H.C.Andersens eventyr, eksempelvis i "Den lille Havfrue" (1836). Herom vil læseren kunne forvise sig, ved at klikke ind på hjemmesiden LIVETS EVENTYR med adressen www.livetseventyr.dk - Vedr. en nærmere omtale af Snehvide-filmen, se www.tegnefilmhistorie.dk under afsnittet Da tegnefilmen kom til Danmark, og endvidere artiklen En kærlighedserklæring.

Den bølge af anti-amerikanske og ikke mindst anti-Disney'ske følelser og stemninger, som især under og efter det såkaldte ungdomsoprør i slutningen af 1960'erne og i 1970'erne greb om sig i intellektuelle og kulturradikale kredse, både herhjemme og i store dele af verden, var jeg ikke enig i. Det blev nærmest et modefænomen at udtale sig kritisk og nedladende om f.eks. Disneys kulørte, sødladne og fordummende tegnefilm. Og man anklagede og klandrede ham og hans selskab for at tilhøre kapitalisternes og reaktionens fordømte kreds, alt imens man som ung og yngre socialistisk 'would be' intellektuel i al gedulghed morede sig over de herlige tegnefilm fra Disneys Studier.

Her vil det måske være på sin plads at indskyde, at jeg i 1938 endnu ikke kendte til den herlige række af fantastiske tegnefilms- og tegneseriefigurer, som siden hen skulle blive en uundgåelig og integreret del af mit "verdensbillede". Dels havde jeg endnu ikke set nogen af hverken Disneys eller Fleischers eller andre producenters korte tegnefilm, bortset fra den ene, der var tale om under biografbesøget i Nykøbing Falster i 1935, og dels kendte jeg på det tidspunkt kun tegneseriefigurerne fra "Familie Journalen", som var det eneste ugeblad, min mor havde råd til at holde og som hun foretrak, ikke mindst på grund af bladets mange snitmønstre. Disse brugte hun jævnligt som forlæg for tilskæring af tøj, herunder kjoler til hende selv. Senere lod Aller-koncernen snitmønstrene udgive i et specielt blad, som fik navnet "Mønster Tidende", der dengang blev lidt af en publikumstræffer for kvinder, der ikke havde råd til at følge moden og købe nyt tøj i tide og utide, og som derfor var nødsaget til selv at sy deres og især børnenes tøj.

En avis var dengang en luksus for mine forældres sparsomme økonomi, og de nøjedes derfor med at høre nyhederne i Radioavisen. For mor var radioen også en kilde til adspredelse og fornøjelse i den grå og trædemølleagtige hverdag. Hun lyttede dagligt til transmissionerne af middagskoncerterne fra enten Wivex eller National Scala i København.

Men fra "Familie-Journalen" kendte jeg foreløbig tegneserier og tegneseriefigurer som "Bamse og Dukkelse", "Willy paa Eventyr", "Jim og

Piraterne", "Obersten og Hertuginde", "Kong Kylie", "Klaus Kludder", "Den kære Familie", og hvad der ellers har været af tegneserier i det populære ugeblad på den tid. Derimod var hele det nu så velkendte galleri af Disneys tegnefilms- og tegneseriefigurer endnu ukendte for mig. Det var navne som Mickey Mouse, som i Danmark oprindeligt kaldtes Mikkell Mus, og Donald Duck (på dansk: Anders And) i spidsen, fulgt af herlige skikkelser som Minnie Mouse, på dansk oprindeligt kaldt Mikkeline, og Anders Ands nevøer Rip, Rap og Rup, hunden Pluto, Goofy (Fedtmule), Uncle Scrooge (Joakim von And), Georg Gearløs, Pegleg Pete eller Black Pete (Sorte Per) m.fl.

Fra Max Fleischer-studierne udgik tegnefilms- og tegneserier som Klovnene Ko Ko, Bimbo, Betty Boop og Skipper Skræk, Olivia, Vimmer, Brutus og Grønært, som endnu i 1938 var totalt ukendte for mig. En i og for sig mærkværdig tanke, når man betænker, hvor selvfølgelig en bestanddel disse og en lang række andre tegnefilms- og tegneseriefigurer i dag er for éns dagligdag.

Ja, tænk, en verden uden den berømte Mickey Mouse (på dansk: Mikkell Mus), som endda var "født" et år før mig, nemlig i 1928. Eller den mindst lige så kendte Donald Duck (på dansk: Anders And), der først kom til verden i 1934, da jeg selv var omkring 5 år. Og ikke at forglemme den herlige, spinatædende super-sømand, Popeye (på dansk: Skipper Skræk), som blev skabt i 1929 af sin ophavsmand, Elzie Chrisler Segar (1894-1938), og i begyndelsen fandtes i denne tegners berømte serie "Thimble Theatre", som fra 1919 publiceredes i "New York Evening Journal". Seriens oprindelige hovedfigur var Olive Oyl (på dansk: Olivia), men dens navn ændredes på et tidspunkt til slet og ret "Popeye" (på dansk: "Skipper Skræk"). Segars signatur var i allusion til hans efternavn en cigar!

Men der var naturligvis mange andre udenlandske og ikke mindst danske tegneserier i aviser, ugeblade o.lign. i 1930'-40'erne, end jeg har nævnt ovenfor. Og som allerede sagt, indskrænkede mit kendskab til tegneserier sig i 1938 til, hvad der fandtes i "Familie Journalen". I sommerferien i København hos mine morforældre, stiftede jeg dog også et kortvarigt og overfladisk bekendtskab med de tegneserier, som dengang fandtes i "Social Demokraten", dettes tillæg "Hjemmets Søndag", "Aften-bladet" og "Aftenbladet Søndag".

Ved nytårstid 1938/39 tog mor mig for første og eneste gang med i biografen ROXY i Nakskov, for at se den dramatiske danske spillefilm "Blaavand melder Storm", der havde haft premiere omkring juletid. Denne biograf spillede ellers normalt fortrinsvis udenlandske og især amerikanske film. I "Blaavand melder Storm" genså jeg Osvold Helmuth, hvis søn, Frits Helmuth (1931-2004), som dengang var en lille knægt på cirka 7 år, også medvirkede i filmen. Det var så vidt vides tilmed hans filmdebut. Samme Frits Helmuth er jo adskillige år senere gået hen og er blevet landskendt som en fremragende karakterskuespiller, der udfolder sig lige så vel på film som på teatret. "Blaavand melder Storm" var,

som så mange danske film på den tid, instrueret af makkerparret Alice O'Fredericks og Lau Lauritzen jun., og sidstnævnte spillede også selv med i filmen, hvor han havde rollen som en ung vesterhavsfisker, der med livet som indsats kæmper mod de oprørte bølger sammen med sine kammerater. Filmen ville skildre vesterhavsfiskernes barske liv og hverdag, hvilket formentlig også lykkedes, for så vidt som det er muligt for en spillefilm og et par københavnere som Alice O'Fredericks og Lau Jun. at give et ægte og sandfærdigt billede af noget især dengang så fremmedartet, som Vesterhavsfiskernes miljø og livsform var for de fleste danskere. Alice O'Fredericks hed egentlig Alice Frederiksen (1899-1968), men man skulle jo være smart og med på noderne, hvilket i filmsammenhæng ville sige amerikansk. Lau jun.'s borgerlige navn var Lau Lauritzen (1910-1971).

Blandt de øvrige medvirkende var forresten nogle skuespillere, som siden skulle blive temmelig velkendte for det danske film- og teaterpublikum. Det var navne som Betty Söderberg (1910-93), der blev moder til forfatteren Henrik Stangerup (1937-98) og forfatterinden Helle Stangerup (1939-), Lise Thomsen (1914-2003), Axel Frische (1877-1956), John Price (1913-1996), Sigurd Langberg (1897-1954), Carl Fischer (1876-1953), Carl Heger (1910-2002), Elith Foss (1911-1972) og Gunner Lauring (1905-1968).

Forresten føler jeg mig overbevist om, at inspirationen til "Blaavand melder Storm" må være kommet fra den amerikanske "Captains Courageous", 1937, på dansk: "Havets Helte", med den fremragende karakterskuespiller Spencer Tracy (1900-67) i hovedrollen som fiskeren Manuel, der omkommer ved en drukneulykke på havet. Tracy fik en Oscar for sin fremstilling af denne rolle. Filmen, der er baseret på Kiplings roman "Havets Helte" (1887), blev instrueret af filmveteranen Victor Fleming (1883-1949), som også er kendt for filmsucceser som "The Wizard of Oz", 1939, på dansk: "Trolde manden fra Oz", med den velsyngende Judy Garland (1922-69) i en altoverskyggende hovedrolle; den herostratisk berømte "Gone with the Wind", 1939, på dansk: "Borte med Blæsten", med den fremragende engelske skuespillerinde Vivien Leigh (1913-67) som Scarlet O'Hara, og Olivia de Havilland (f.1916-) og Leslie Howard (1893-1942) som ægteparret Melanie og Ashley. "Dr.Jekyll and Mr. Hyde", 1941. på dansk: "Dr.Jekyll og Mr.Hyde", med en atter fremragende Spencer Tracy i hovedrollen, og med den svenskfødte Ingrid Bergman (1915-82) i den kvindelige hovedrolle.

(Fortsættelse følger i afsnit 18)